

Konjunkturstatistik, löner för kommuner 2002

AM0108

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	3
A.1	Ämnesområde	3
A.2	Statistikområde	3
A.3	SOS-klassificering	3
A.4	Statistikansvarig	3
A.5	Statistikproducent	3
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	4
A.9	EU-reglering	4
A.10	Syfte och historik	4
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	8
1.1.4	Redovisningsgrupper	8
1.1.5	Referenstider	8
1.2	Fullständighet	8
B.2	Tillförlitlighet	9
2.1	Tillförlitlighet totalt	9
2.2	Osäkerhetskällor	9
2.2.1	Urval	9
2.2.2	Ramtäckning	9
2.2.3	Mätning	9
2.2.4	Svarsbortfall	9
2.2.5	Bearbetning	10
2.2.6	Modellantaganden	10
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	10

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	<i>10</i>
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	10
3.3	Punktlighet	10
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	<i>11</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden	11
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	<i>11</i>
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	12
5.5	Uppl ynningstjänster	12
Bilaga		13

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Löner och arbetskostnader

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Medlingsinstitutet (MI)
Postadress: Box 1236, 111 82 STOCKHOLM
Besöksadress: Österlånggatan 43
Kontaktperson: John Ekberg
Telefon: 08-545 292 40
Telefax: 08-650 68 36
E-post: fornamn.efternamn@mi.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska Centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Erik Jansson
Telefon: 019-17 68 33
Telefax:
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB-FS 2001:6. SCB-FS 2001:6 har ersatts av SCB-FS 2011:14.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9kap.4 § sekretesslagen (1980:100). Denna lag har ersatts av 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

A.8 Gallringsföreskrifter

Inga krav finns på långtidsarkivering av månadsstatistik. Bearbetad data finns i databasen och sparas så länge som behov finns av materialet.

A.9 EU-reglering

1998 beslutade EU om en regulation angående bl.a. den kortperiodiska lönestatistiken, Short Term Indicators. Denna reglerar statistik från och med 1999. SCB levererar LCI enligt Kommissionsförordning No 1216/2003 och Parlaments- och rådsförordning No 450/2003.

A.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen är att månadsvis belysa utvecklingen av genomsnittlig månadslön, arbetade timmar och antal anställda inom primärkommunal sektor. Kortperiodisk löne- och sysselsättningsstatistik har sedan 1991 producerats av Kommunförbundet. SCB:s produktionsansvar för denna undersökning gäller från och med 1999. Från 2001 producerar SCB lönestatistiken på uppdrag av Medlingsinstitutet, som är statistikansvarig myndighet inom området.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används främst som underlag för ekonomisk analys och konjunkturbedömningar av bl. a. Medlingsinstitutet (MI), Konjunkturinstitutet (KI) och SCB:s enhet för Nationalräkenskaper.

A.12 Uppläggning och genomförande

Undersökningen genomförs och publiceras månatligen. Uppgifterna samlas in en månad efter redovisningsmånadens slut och publicering sker efter ytterligare en månad. Då det rör sig om en totalundersökning görs inget urval. Uppgifterna samlas in via SCB:s webbplats. För ca 160 kommuner kommer uppgifterna in på datamedium från en dataservicebyrå. Resterande kommuner skickar själva in uppgifterna på blankett, rapport eller i elektronisk form.

A.13 Internationell rapportering

Short Term Indicators rapporterar lönesummor och arbetade timmar till Eurostat för näringsgrenarna C-F för alla sektorer. I rapporteringen ingår uppgifter från kommunerna avseende de arbetsställen i kommunerna som har näringsgrenskod E och F som en delmängd. Dessa uppgifter särredovisas från kommunerna för att detta skall vara möjligt. Rapporteringen sker månatligen.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Medlingsinstitutet ansvarar för eventuella förändringar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Konjunkturstatistik, löner för kommuner (KLK) mäter och redovisar månatligen utvecklingen av genomsnittlig månadslön, antal arbetade timmar och antal anställda inom primärkommunal sektor. KLK är en totalundersökning som baseras på uppgifter från kommunernas lönesystem. Kommunerna rapporterar själva in uppgifterna via SCB:s webbplats. Resultaten från undersökningen publiceras tillsammans med uppgifter från landstingskommunal sektor i ett Statistiskt Meddelande, serie AM49. SCB producerar statistiken på uppdrag av Medlingsinstitutet som är statistikansvarig myndighet på området. Statistiken används främst som underlag för ekonomisk analys och konjunkturbedömningar.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Undersökningsresultaten redovisas i form av den genomsnittliga månadslönen för månadsavlönade i primärkommunal sektor, samt i form av antalsuppgifter för arbetade timmar och anställda. För samtliga variabler redovisas förändringen i procent gentemot värdet för motsvarande månad föregående år.

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen omfattar samtliga anställda inom Sveriges 290 kommuner, samt kommunalförbund, som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser. Uppgifter samlas även in för anställda enligt beredskapsavtalet, dessa ingår ej i Statistiska Meddelanden (SM) och publicerade tabeller. Anställda i kommunalägda stiftelser och bolag ingår inte, då dessa räknas till den privata sektorn. Uppgifterna samlas in aggregerat per kommun.

1.1.2 Variabler

Alla variabler samlas in uppdelade på

- månads- och timavlönade som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser (AB)
- månads- och timavlönade som följer Beredskapsavtalet (BEA)
- månads- och timavlönade lärare

Månads- respektive timavlönade definieras utifrån arbetsvillkor:

Månadsavlönad = arbetstidsvillkor finns.

Timavlönad = arbetstidsvillkor saknas.

En särredovisning av vissa näringsgrenar görs enligt krav från EU. Nedan följer en förteckning av de näringsgrenar EU vill ha särredovisade.

Enligt Standard för svensk näringsgrensindelning 2002, SNI 2002

Avdelning E: El-, gas-, värme, vattenverk

Elverk; elnätföretag; distribution av och handel med elektricitet

Gasverk; distribution av gasformiga bränslen via rörnät

Värmeverk m.m.

Vattenverk

Avdelningen F: Byggindustri

Mark- och grundentreprenörer

Bygg- och anläggningsentreprenörer

Bygginstallationsfirmor

Firmor för slutbehandling av byggnader

Uthyrningsfirmor för bygg- och anläggningsmaskiner med förare

Insamlade variabler

Antal anställda

Som anställd i kommuner räknas samtliga anställda som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser eller beredskapsavtalet. Tjänstlediga ingår i anställda, medan tjänster som är vilande anställningar exkluderas. De olika anställningsformerna samlas in uppdelade på kön.

För månadsavlönade görs en uppdelning efter anställningsformerna hel- och deltidsanställd. Som *heltidsanställd* betraktas den som har en överenskommen sysselsättningsgrad =100 %, som *deltidsanställd* den som har en överenskommen sysselsättningsgrad <100 %. Heltidsanställda samlas in uppdelade i grupperna tillsvidareanställda och visstidsanställda.

Anställda som varken är hel- eller deltidsanställda är *timanställda*. I antal timanställda finns alla timavlönade med som behandlats vid lönekörningen, vilket i sig inte behöver innebära att lön för arbetad tid utbetalats. Det kan exempelvis vara en justering eller utbetalning av semesterersättning.

Antal arbetade timmar

Antal arbetade timmar avser faktiskt arbetad tid. Semester, sjukfrånvaro, vård av sjukt barn och liknande betraktas inte som arbetad tid. Övertid betraktas som arbetad tid. Även om ingen frånvaro eller övertid skulle förekomma varierar antalet timmar från månad till månad p.g.a. att antalet arbetsdagar varierar. Ingen korrigering för kalendariska effekter görs. När det gäller lärarnas ferier behandlas dessa på olika vis av kommunernas lönesystem. Hos ett fåtal kommuner ligger, under vissa ferier, åtta arbetstimmar per vardag som schema. Härifrån dras frånvaro ifrån och eventuell övertid läggs på.

För timavlönade som erhåller lön månaden efter den månad lönen avser gäller att också antal arbetade timmar redovisas med fördröjning, liksom timmar för viss del av övertid för månadsavlönade. På motsvarande sätt kan t.ex. viss del av semester- och sjukfrånvaro komma att redovisas på annan månad om inrapporteringen till aktuell månads lönekörning kommer efter en viss dag.

Antal årsarbetare

För månadsavlönade beräknas antal årsarbetare utifrån överenskommen

sysselsättningsgrad. Sysselsättningsgraden är den överenskomna utan hänsyn till eventuell partiell tjänstledighet p.g.a. exempelvis vård av sjukt barn, studier eller liknande. En anställd som har en överenskommen sysselsättningsgrad på 30 % och en anställd som har en överenskommen sysselsättningsgrad på 70 % utgör tillsammans en årsarbetare. Genom att utgå från överenskommen sysselsättningsgrad fås en överskattning för dem som är partiellt tjänstlediga och för dem som är frånvarande. Det ger också en underskattning av overtidsarbete.

För timanställda beräknas antal årsarbetare en viss månad som antalet timmar för vilket det utgår lön dividerat med 165.

Retroaktiv lönesumma

Retroaktivt utbetald lönesumma för månadsavlönade redovisas dels på utbetalningsmånad, dels fördelad på de månader de retroaktiva utbetalningarna avser.

Teoretisk lönesumma

För månadsavlönade är den teoretiska lönesumman summan av överenskommen fast kontant lön, inklusive fasta tillägg, med hänsyn tagen till sysselsättningsgrad och uppehållsfaktor.

För timavlönade är den teoretiska lönesumman summan av överenskommen fast kontant lön, inklusive fasta tillägg.

Rörliga tillägg såsom t.ex. ersättning för obekvämt arbetstid, overtid, jour och beredskap ingår inte i den teoretiska lönesumman.

Utbetald lönesumma

Avser den totala utbetalda lönesumman i en kommun. Summa lön och ersättningar, ej förmåner, som arbetsgivaren betalar arbetsgivaravgifter för. I den ingår exempelvis fast grundlön, fasta och rörliga tillägg och semesterersättning. I lönesumman ingår också eventuella retroaktiva löneutbetalningar (ofördelat). Skattepliktiga kostnadsersättningar som bilersättning och traktamenten ingår med den del som är skattepliktig.

Lön till timavlönade betalas i allmänhet ut månaden efter den månad lönen avser. Motsvarande gäller för viss del av de löneutbetalningar som avser ersättning för obekvämt arbetstid, overtid etc. samt avdrag för frånvaro.

Beräknade variabler

Genomsnittlig månadslön, preliminär

För varje kommun samlas uppgifter in om den summerade överenskomna fasta kontanta lönen för månadsanställda (teoretisk lönesumma). Summan innehåller inte rörliga tillägg såsom ersättning för obekvämt arbetstid, overtid, jour och beredskap. Uppgift samlas också in om antalet månadsanställda årsarbetare, så att exempelvis två anställda med anställningar på 50 % summerar till en årsarbetare.

Den genomsnittliga månadslönen beräknas som summan av de teoretiska lönesummorna dividerat med summan av antalet årsarbetare. Den genomsnittliga lönen är således ett mått på den genomsnittliga fasta ersättningen för en

arbetsinsats motsvarande heltid en månad.

Genomsnittlig månadslön, preliminär plus retro

Den preliminära genomsnittliga månadslönen kompletteras under tolv månader med retroaktiva betalningar som härrör sig till den månad som månadslönen avser.

Genomsnittlig månadslön, definitiv

Efter tolv månader fastställs den definitiva månadslönen. I den definitiva månadslönen ingår retroaktiva betalningar som betalats ut upp till ett år efter den månad som den preliminära månadslönen är beräknad för.

1.1.3 Statistiska mått

De statistiska mått som används i redovisningen är genomsnittlig månadslön, samt summor av antal arbetade timmar och antal hel- och deltidsanställda. Genomsnittlig månadslön, preliminär, definieras enligt följande:

$$\bar{M} = \frac{\sum W_k}{\sum Q_k}$$

Där:

\bar{M} = Genomsnittlig månadslön, preliminär

W_k = Summerad teoretisk lönesumma, månadsavlönade för kommun k

Q_k = Summerat antal årsarbetare, månadsavlönade för kommun k

För genomsnittlig månadslön, antal arbetade timmar samt för antal hel- och deltidsanställda redovisas även förändringen gentemot motsvarande månad föregående år.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I det Statistiska Meddelandet AM 49 redovisas genomsnittlig månadslön, antal anställda och arbetade timmar för anställda som följer kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser. Genomsnittlig månadslön och antal anställda redovisas enbart för månadsavlönade. Antal arbetade timmar redovisas uppdelad på anställningsformerna månads- och timavlönade.

1.1.5 Referenstider

Referenstiden är en kalendermånad. Statistiken samlas in fram till den 25:e i månaden efter redovisningsmånaden. Antalsuppgifter avseende månadsanställda avser den 15:e i mätmånaden.

1.2 Fullständighet

Inte aktuellt.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Bortfall förekommer endast i enstaka fall. Detta kan påverka tillförlitligheten i viss grad trots att imputering sker för att kompensera bortfallet. Tillförlitligheten bedöms som god.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Täckningsfel uppstår då rampopulationen inte överensstämmer med målpopulationen.

Övertäckning utgörs av anställda som inte tillhör målpopulationen och som ändå kommit med i undersökningen. Viss övertäckning kan förekomma avseende timanställda som slutat och ännu inte rensats ut ur lönesystemen, samt anställda som slutat och får retroaktiv lön i efterhand. Ingen känd övertäckning förekommer.

Undertäckningen utgörs av anställda i kommunalförbund som tillhör flera kommuner eller har egna lönesystem. Den undertäckningen uppskattas till 0,5- 1 % av de anställda i primärkommunal sektor. Även nyanställda personer som ej hunnit bli registrerade i löneregistren utgör undertäckning. Dessa undertäckningsobjekt går i regel inte att identifiera.

2.2.3 Mätning

Materialet samlas till stor del in med hjälp av dataservicebyråer. För ca 160 kommuner kommer uppgifterna in på datamedium från en dataservicebyrå. Resterande kommuner skickar själva in uppgifterna på blankett (se Bilaga), rapport eller i elektronisk form.

Timavlönade räknas som timanställda om de finns med i aktuell månads lönekörning, vilket i sig inte behöver innebära att lön för arbetad tid utbetalats. Det kan exempelvis vara en justering eller utbetalning av semesterersättning. Timavlönade som arbetade månaden innan redovisningsmånaden kommer med i undersökningen, då lönen betalas ut månaden efter den de arbetat. På motsvarande sätt kommer inte de timavlönade med, som arbetat under redovisningsmånaden, förrän följande månads redovisning.

Vad gäller lärarnas ferier behandlas dessa på olika sätt i olika kommuners lönesystem. Hos ett fåtal kommuner ligger, under vissa ferier, åtta arbetstimmar per vardag som schema för lärarna och dessa timmar kommer därmed med i statistiken som arbetade timmar.

2.2.4 Svarsbortfall

Bortfall utgörs av kommuner från vilka mätvärden saknas helt eller delvis. För

kommuner som utgör bortfall imputeras uppgifter med hjälp av mätvärden från den årliga strukturstatistiken, övriga kommuner, eller med hjälp av tidigare lämnade uppgifter. Bortfall i undersökningen är ovanligt och beror i de flesta fall på problem i samband med byte av lönesystem.

2.2.5 *Bearbetning*

De lämnade uppgifternas rimlighet prövas och dubbelkontroller fenomförs för att undvika dubbelräkningar. Granskningen görs helt och hållet av SCB. En stor del av granskningen utgörs av kvotgranskning. Det innebär att man undersöker den procentuella förändringen mellan två år.

Vid större avvikelser gentemot uppgifter från tidigare perioder kontaktas uppgiftslämnare för frågor eller rättning. Om ingen rättning kan göras av värden som bedöms som orimliga görs partiell/delvis imputering med hjälp av uppgifter från den årliga strukturstatistiken eller med hjälp av tidigare lämnade uppgifter.

2.2.6 *Modellantaganden*

Vid imputering antas att de observerade sambanden mellan konjunktur- och strukturstatistikens värden även gäller för kommuner som utgör bortfall.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Inga osäkerhetsmått redovisas.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Undersökningen genomförs varje månad och resultat presenteras månatligen.

3.2 **Framställningstid**

Statistiken har en framställningstid på två månader.

3.3 **Punktlighet**

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

1999 tog SCB över produktionsansvaret från dåvarande Kommunförbundet för denna undersökning. Att konjunkturstatistiken sedan dess avser samtliga kommuner samt att skillnader i imputeringsförfaranden etc. kan finnas, gör att jämförelser bakåt i tiden måste tolkas med stor försiktighet.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

SCB publicerar också strukturstatistik för primärkommunal sektor. Denna statistik är individbaserad och redovisas mer detaljerat än konjunkturstatistiken. Vid jämförelser av variabler måste man vara uppmärksam på att definitionerna skiljer sig åt, exempelvis definieras månadslönebegreppet olika.

SCB producerar även konjunkturstatistik över löner för statlig, landstingskommunal och privat sektor. För kommuner och landsting utgår man endast från överenskommen fast kontant lön vid beräkning av genomsnittlig månadslön. I övriga sektorer ingår rörliga tillägg i den genomsnittliga månadslönen.

Arbetskraftsundersökningarna ger statistik över sysselsättningen för hela arbetsmarknaden.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Undersökningen ger tillsammans med KPI (konsumentprisindex) underlag för löneförhandlingar.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Undersökningen presenteras huvudsakligen i det statistiska meddelandet AM 49. Utöver detta görs sammanställningar för olika intressenter exempelvis Konjunkturinstitutet och Riksbanken. Det statistiska meddelandet går att nå via SCB:s webbplats, www.scb.se. Den genomsnittliga månadslönen går även att hämta från Sveriges statistiska databaser.

5.2 Presentation

Statistiken presenteras i huvudsak i ett statistiskt meddelande med tabeller och förklarande text.

5.3 Dokumentation

Dokumentation av Konjunkturstatistik, löner för kommuner (KLK) finns tillgänglig via SCB:s webbplats, där finns SCBDOK samt dokumentation av mikrodata.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare, utredare m.fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Erik Jansson,

Telefon: 019 - 17 68 33,

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

vid Enheten för löne- och arbetskostnadsstatistik, SCB, 701 89 Örebro.

Bilaga

Konjunkturstatistik löner och sysselsättning för Primärkommunal sektor Svar senast:

Kommun

Sekretesskydd enl sekretesslagen,
SFS 1980:100
Uppgiftsplikt enl statistiklagen,
SFS 2001:99 och SCB-FS 2001:6

Avser

Blanketten skickas till:
SCB AM/LA

701 89 ÖREBRO

Näringsgren: Övrig verksamhet (Ej tillhörande avdelning E eller F)

	Anställda exkl BEA och lärare	Anställda enl BEA	Anställda lärare
Utbetald lönesumma (inkl retro), månadsavl.			
Utbetald lönesumma (inkl retro), timavl.			
Teoretisk lönesumma, månadsavlönade			
Teoretisk lönesumma, timavlönade			
Arbetade timmar, månadsavlönade			
Arbetade timmar, timavlönade			
Antal årsarbetare, månadsavlönade			
Antal årsarbetare, timavlönade			
Heltidsanställda, kvinnor, tills vidare			
Heltidsanställda, kvinnor, viss tid			
Deltidsanställda, kvinnor, tills vidare			
Deltidsanställda, kvinnor, viss tid			
Timanställda, kvinnor			
Heltidsanställda, män, tills vidare			
Heltidsanställda, män, viss tid			
Deltidsanställda, män, tills vidare			
Deltidsanställda, män, viss tid			
Timanställda, män			

Har inga retroaktiva löneutbetalningar denna månad

Blankettutgivare
Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden
Avdelningen för arbetsmarknads-
och utbildningsstatistik

Postadress Telefon Telefax
701 89 Örebro 019 - 17 60 00 019-17 69 76